

Heiland opgestuwd. Het joelt en schuift om Jezus heen.

Dan zegt de Heiland: Wie is het, die Mij heeft aangeraakt?

De discipelen weten niet, hoe ze 't met hun Meester hebben. Natuurlijk — niet één, maar wel tien, twintig, dertig hebben Hem aangeraakt.

En Petrus schiet al naar voren en uit zijn verwondering over Jezus' vreemde vraag: „Meester, de scharen drukken en verdringen U, hoe kunt ge nu vragen wie U aangeraakt heeft?”

De Heiland gaat op Petrus' redeneering niet in en herhaalt: „Iemand heeft Mij aangeraakt...”

En Zijn oog zoekt de genezen vrouw...

Het kan nog zijn als op dien weg, waar de scharen zich om Jezus verdringen.

Al zinkt het getal kerkangers over heel de wereld en ook onder ons bij het jaar, er is altijd nog, alleen reeds in ons kleine vaderland, een schare van eenige honderdduizenden, die op Zondag naar oude, goede gewoonten ter kerk gaat.

Gelukkig nog... gelukkig!

Op zichzelf genomen, was het daar ginds voor negentienhonderd jaar een onwaardbare gave Gods, dat die menschen zoo dicht in Jezus' omgeving mochten verkeeren en Zijn prediking en wonderen mochten hooren en zien met eigen oor en eigen oog.

Kapernaüm en Bethsaida zijn er door als tot den hemel verhoogd.

Maar men kan in aanraking met Jezus zijn gekomen, zonder dat men Hem heeft aangeraakt.

Zonder dat er persoonlijke geloofsgemeenschap met Jezus genoten werd.

Want er is aanraking én aanraking.

Een aanraking als van de scharen, die tegen den Heiland opstuwen en een aanraking als van die bleke, bevende vrouw, van wie Jezus zegt: „Iemand heeft Mij aangeraakt”.

Menig vormdijk-vroom leven blijft dor, omdat het in dat leven nooit tot geloofsaanraking van Jezus komt.

Wie bidt, stelle zich toch nooit met zijn gebed zonder meer tevreden. Het waarachtig geloof heeft niet genoeg aan de gedachte: ik heb immers gebeden! Het houdt sterk aan in het gebed en houdt niet bidden niet op, voordat het al biddende Jezus heeft aangeraakt.

Wie tot den openbaren eeredienst komt, stelle zich nooit met dien kerkgang en met aandachtig luisteren naar de preek tevreden. Want dat is wel goed, maar het waarachtig geloof zoekt in die preek naar den Christus, die er in tot Zijn gemeente komt en zoekt met Hem zelve aanraking.

En wie tot de Avondmaalstafel toetreedt, zoekt meer dan brood en wijn en meer dan enkel gedachtenis aan Jezus' lijden. Het waarachtig geloof zoekt door de omhulsen van brood en wijn bij Jezus zelve terecht te komen.

We zullen de middelen der genade niet mogen verachten.

Maar het waarachtig geloof zoekt door de middelen heen den Middelaar.

En alleen in de geloofsaanraking van Hem zelve schuift de zegen.

Het kost ons soms zoo groote moeite tot Jezus zelve te komen.

We durven vaak niet.

Zou Hij ons, onreinen, wel toestaan Hem aan te raken?

En zie nu deze vrouw! Jezus heeft er geen oogenblik aan gedacht haar te berispen, al was ze ook wettisch onrein.

De menschen staan ons dikwijls in den weg.

Wie word er in de kerk nooit van evangelieverkondiging en sacramentsgenieting afgeleid door wie hij er zag en wat hij er hoorde?

Maar deze vrouw let niet op de schare om haar heen.

Ze krijgt licht hier een duw en daar een stoot, misschien wel van Jezus' eigen discipelen.

Het zal haar, de afgemartelde, pijn hebben gedaan, meer dan iemand anders.

Maar het is haar, niettegenstaande alles, om aanraking met Jezus te doen. Al is 't maar, dat ze de kwast van Zijn kleed mag grijpen.

Haar geloof waagt het, verduurt het.

Totdat ze haar Redder heeft bereikt.

Haar geloof, al was er nog zooveel onzuivens in, wakkere het onze aan.

Totdat we aan de uitwendige aanraking, gelijk van de massa, niet genoeg meer hebben.

Totdat het ons welbewust om Jezus zelf te doen zij.

Totdat ook tot ons van den Heiland kracht uitga tot geheele levensvernieuwing.

G. R. K.

KERKELIJK LEVEN.

De Gezangenquaestie ter Synode.

IV (Slot).

De Gezangenquaestie moet gematigd en voorzichtig tot oplossing gebracht worden. De Synode van Leeuwarden besloot, terwijl ze in principe tegen z.g.n. vrije gezangen geen bezwaar maakte, om praktische redenen niet verder te gaan dan tot het toevoegen aan den Psalmboek van berijmde of onberijmde gedeelten van Gods Woord.

Ten slotte nog een woord over de wijze, waarop het besluit, dat de Synode ten principale nam, zal worden ten uitvoer gelegd.

Ten eerste vestigen we de aandacht op een toevoeging, die op raad van prof. Hoekstra aan het voorstel der Commissie is gedaan. Deze maakte ter Synode de zeer juiste opmerking, dat het wel eens wenschelijk zou kunnen blijken, de gemeente een bepaald gedeelte van Gods Woord te laten zingen zonder dat het berijmd werd. Wij zijn dat nog niet gewoon, maar er is zeer veel voor te zeggen om deze gewoonte onder ons in te voeren. Wanneer men b.v. het „Eere zij God" van den Engelenzang gaat berijmen, wordt het besluit van zijn kracht en schoonheid beroofd. Zulke teksten moeten op een gepaste melodie gezongen worden juist zooals ze in den Bijbel staan. Een herhaling van sommige woorden zouden we niet afkeuren; dit kan wenschelijk zijn. Doch elke berijming wordt een opsiering met toevoegingen, waarbij men gevoelt dat ze blijven beneden het peil der Schriftwoorden en dat ze alleen geschieden om de versregels vol te krijgen en te laten rijmen.

Ten tweede wijzen we op de eveneens aan de Commissie toevertrouwde taak om den bundel „Eenige Gezangen" te overzien; dat wil zeggen: eens nauwkeurig na te gaan, of daaruit ook wat moet worden weggelaten of daarin iets moet worden gewijzigd. Er komen immers liederen in voor, die niet door de kerken zijn gewettigd, zooals de Bedezang vóór en de Dankzegging na het Eten. En de beruchte regels uit de eerste Berijming der Geloofsartikelen:

„Geloof één kerk, een algemeen genootschap,
Geheiligt en vergaard door 's hemels boodschap

bewijzen niet alleen wat we boven zeiden van het ongewenschte om bepaalde teksten te berijmen, doch ook dat voor dit „overzien" alle redenen bestaan.

Het overzien der Psalmberijming, al gevoelde de commissie daarvoor ook zeer veel, is niet door de Synode aan haar opgedragen. Deze heeft zeker gedacht aan het wijze spreekwoord over te veel hooi op zijn vork te nemen en geoordeeld: laten de broeders nu eerst maar eens toonen, dat zij de thans hun reeds opgedragen taak behoorlijk volbrengen; dan zullen we later wel eens verder zien. En inderdaad, deze taak is reeds zwaar genoeg. Buitenstaanders kunnen dit niet zoo beoordeelen, doch we klappen niet uit de school als we zeggen, dat de leden dezer Commissie ten volle ervan doordrongen zijn hoe moeilijk dit werk is. Niet om de critiek, die ongetwijfeld als hun voorstellen bekend zijn geworden, van alle kanten zal loskomen — daaraan ontkomt niemand. Doch om de bezwaren, die eraan verbonden zijn, bij ons gebrek aan dichters en musici, iets te leveren, dat inderdaad billijke critiek kan verduren. Laat ons hopen, dat de broeders onder den zegen des Heeren en op het gebed van Zijn volk mogen slagen, en de Synode van Utrecht in 1923 in hun concepten iets goeds voor de kerken mag vinden.

De zaak der Psalmmelodieën is evenmin aan de orde gesteld. Wel is in de Commissie en op de Synode erover gesproken. Doch toen is geantwoord: de melodieën deugen wel, maar wij deugen niet, want wij zingen ze verkeerd; geheel in strijd met haar oorspronkelijk karakter. Zooals in de Psalmboekjes duidelijk blijkt, hebben de noten ongelijke duur; er zijn lange en korte. Wij zingen echter alle noten in eenzelfde zeurt tempo; of althans geven we hun een gelijken duur. Dat is een groote fout, en die moet hersteld worden. Men zal eens zien, hoe anders dan vele zoogenaamd zingbare melodieën klinken. Denk eens aan Ps. 23, met een prachtig cantilène, een echte melodie voor dien herderspsalm, een fijne pastorale; maar die als alle noten even lang worden aangehouden afschuwelijk is en het meest op een slaapzang lijkt. Dan moet men dat echter niet aan de melodie wijten, doch aan zichzelf. Op vele scholen en catechisatieën wordt gelukkig wel gezongen zooals de wijzen geschreven en bedoeld zijn. Is de jeugd eenmaal daaraan gewend (en hoe snel doet ze dat, en hoe graag zingt ze dan de Psalmen!), dan zal het opkomend geslacht mogelijk maken, dat na een zekeren tijd ook in onze godsdienstoefeningen deze zoo wenschelijke reformatie wordt ingevoerd. Bij sommige gelegenheden is b.v. in Den Haag en Amsterdam reeds een poging daartoe gedaan en zulks met goed gevolg. En als de menschen eenmaal hieraan gewend zijn, dan zullen ze zich verwonderd afvragen: waarom hebben we vroeger die prachtige melodieën toch zoo verknoeid? Er moet niet worden verbouwd,

maar de pleister en kalk, die de fraaie muren en edele fresco's bedekken, moeten ervan worden weggenomen. De organisten, schoolmeesters en predikanten moeten daartoe verstandig samenwerken; dan zal onze eeredienst een belangrijke verbetering ondergaan.

Derhalve was er geen reden, om deze taak aan de commissie op te dragen. Wel zal ze moeten zorgen, dat voor de onberijmde en berijmde gedeelten van Gods Woord, waarmee zij onzen schat van kerkliederen zal hebben uit te breiden, goede melodieën worden gevonden. Zeker zal ze daartoe de medewerking van deskundigen inroepen; naar zij vertrouwt niet te vergeefs.

Ten slotte: ze heeft ook zoo ruim mogelijk, de medewerking van gemeenteleden en kerkeraden gevraagd door haar bekende, ook in dit blad opgenomen, publicatie. De termijn is wat kort; het is waar. Doch met het oog op haar arbeid kan deze moeilijk langer genomen worden. En de ervaring leert ook, dat wie zulk een termijn wat ruim neemt, daardoor maakt, dat men het erop aan laat komen, andere dingen laat voorgaan en ten slotte... niet meer eraan denkt.

Op hetgeen prof. Obbink in „Bergopwaarts" geschreven heeft over mijn tweede artikel, zal ik de volgende week terugkomen.

De M.

= Gereformeerd-Irenisch.

De verbinding ethisch-irenisch hangt den ouderen nog wel in het geheugen, al is het alleen door de geestige of ongeestige woordspelingen, welke erop gemaakt werden, en is ook den jongeren uit de kerkelijke historie van de vorige eeuw niet onbekend.

Irenisch beteekende, dat men afkeerig was van alle richtingenstrijd en dat de vredelevende bedoeling in het kerkelijke leven boven alles ging.

Tegenwoordig echter ontmoet men wel uitingen, die u doen vragen of misschien de bron voor een gereformeerd-irenische strooming is aangeboord.

Een enkele kan het zelfs niet velen, dat er in onze organen tegen de Tagore-hulde gewaarschuwd wordt. Anderen keuren het af, wanneer de een of andere stelling van De Hartog wordt aangevochten. Nog anderen wenschen, dat niet telkens het verschil tusschen Gereformeerd en Ethisch zal worden opgerokeld. En niet weinigen zijn er, die hun leedwezen uitspreken over het twistgeschrift tusschen Gereformeerden onderling.

Nu verstaan wij de klacht van deze laatste uitnemend wpl.

Inderdaad wordt er in dien aard veel geschreven, wat beter in de pen kon blijven.

Maar we mogen toch ook niet vergeten, dat in de kerk immer wrijving van gedachten zal noodig zijn.

Dat brengt het karakter onzer bedeeling, de gesteldheid van Christus' kerk met zich.

Wie voor de kerk idealen koestert, wie het gehekkige in de geloovigen erkent, zal, al haakt hij krachtens aankleg nog zoo naar den vrede, de irenische houding noodgedwongen laten varen.

Niets staat zoo spoedig tegen als dat overdreven zoete en lieve christendom.

Waar openlijk feiten zijn begaan, moeten die ook openlijk worden aangewezen.

Christus en de apostelen gingen ons daarin voor.

Trouwens, hoe pikant konden de ethisch-irenischen zich niet over de Gereformeerden uittalen!

Hoe waren ze in het irenische niet hoogst eenzijdig!

En datzelfde gevaar dreigt ook hij wie op een gereformeerd-irenisme willen aansturen.

Een irenische positie is in een strijdende kerk niet vol te houden.

Daaraan herinnert u — om eens een voorbeeld te kiezen — dadelijk de brochure van Mr. Momik.

Men begripte ons niet verkeerd.

Wij zouden niet gaarne op grond van dit vlugschrift onzen hooggeschaten jurist onder de Gereformeerde-irenischen willen rangschikken.

Maar zekere irenische bedoeling valt daarin toch niet te ontkennen.

Reeds de titel „Wat verdeelt en wat samenbindt" bereidt er op voor.

Dat hij echter in zijn ondernemen geslaagd is, zou ik niet durven bevestigen.

Zulks is ook het schier eenparig oordeel van heel onze Pers, voorzover zij zich uitsprak.

Ik geloof niet, dat zijn brochure een saambindend effect zal sorteren, maar wel „wat verdeelt" nog te scherper zal markeren.

Men verwachtte van irenisme toch geen heil.

Wel is het echter zaak, dat men voor de bespreking van verschillende gevoelens, welke in onze kerken openbaar worden, zich de juiste gedragslijn uitstippelt.

Daarbij dient het voorop te staan, dat men zich in zijn bestrijding van eens anders meening, niet door zijn temperament laat meeslepen. Vooral licht bewogen naturen behooften eenigen tijd te wachten vóór zij zich in openlijk dispuut begeven. Zelfbeheersching is altijd, maar inzonderheid in de discussie met broeders, een eerste vereischte. Vervolgens bedenke men, dat zooveel afhangt